

Remiss Digitala vårdmöten barn och unga, primärvård och specialiserad vård.
Remissen är granskad, inga synpunkter. 2023-09-29.

PRIMÄRVÅRD OCH SPECIALISERAD VÅRD

Digitala vårdmöten barn och unga

Bakgrund

Definitioner

Det här kunskapsstödet avser synkrona digitala vårdmöten, med ljud och bild, mellan behandlare/vårdgivare och barn eller ungdomar. Kunskapsstödet ger rekommendationer kring digitala vårdmöten mellan behandlare/vårdgivare och patient, med eller utan deltagande av vårdnadshavare. Telefonkontakt, meddelanden i 1177.se, chatt, SMS eller mejl berörs inte i kunskapsstödet.

Syfte

Kunskapsstödet syftar till att stödja vårdpersonalen i att skapa patientsäkra och individuellt anpassade digitala vårdmöten med barn och unga. Kunskapsstödet ska också ge stöd kring hur integritet och delaktighet kan garanteras.

Ställningstaganden

Bedömning

Vilka vårdmöten passar att genomföra digitalt?

Digitala vårdmöten bär med sig stora möjligheter för hälso- och sjukvården. Patienterna ges möjlighet till ökad självständighet, delaktighet och inflytande. Digitala vårdmöten kan öka tillgängligheten och vara ett tidsbesparande alternativ för patienter, särskilt för de som av medicinska, eller andra skäl, har svårt att ta sig till fysiska vårdinrättningar. Det ger patienten möjlighet att befinna sig i sin egen kända miljö vilket ger beha

ndlaren kunskap och inblick i hemmiljön. Det digitala vårdmötet underlättar även för flera parter att delta, exempelvis båda vårdnadshavarna, representanter från förskola, skola eller socialtjänst. Genom att välja ett digitalt vårdmöte framför telefonbesök möjliggörs deltagare att kunna se varandra och använda kroppsspråk, visa material/visuellt stöd och således öka förståeligheten. Exempel:

- Barnet demonstrerar hur hen utför ett träningsprogram eller annan typ av egenvård i sin hemmiljö.
- Barnet och vårdnadshavare kan visa anpassningar som är gjorda i hemmet.

Bildbeskrivning: Vägledning för lämpliga digitala vårdmöten

Förutsättningar hos barnet och vårdnadshavare

Behandlaren behöver beakta huruvida barnet har förmåga och förutsättningar att kunna medverka i sin vård på samma sätt som vid ett fysiskt besök.

- Har barnet förmåga till riktad uppmärksamhet?
- Har barnet de kognitiva resurser som krävs för att förstå och tolka behandlaren via skärm?
- Fungerar barnets kommunikationssätt för ett digitalt vårdmöte? Olika hjälpmedel för kommunikation kan fungera olika bra i via skärm och ljudupptagning.
- Har barnet begränsad följsamhet och är i behov av fysisk vägledning för att kunna medverka?

Övriga överväganden

- Har barnet/vårdnadshavare fått anpassad information om det digitala vårdmötet och möjlighet att påverka mötesformen?
- Har barnet/vårdnadshavare fått information om vårdnadshavare ska delta i mötet?
- Har barnet/vårdnadshavare tillgång till smartphone/platta/dator?
- Har barnet/vårdnadshavare internetuppkoppling?
- Har barnet/vårdnadshavare E-legitimation vid behov?
- Har barnet/vårdnadshavare fått information om i vilken plattform mötet sker i? Behöver app laddas ner?
- Har barnet/vårdnadshavare möjlighet att delta i mötet på en avskild plats?

Ställningstaganden behöver också göras gentemot barnets vårdnadshavare när de deltar på gemensamma digitala vårdmöten, för att säkerställa att de kan förmedla och ta emot information om barnets vård på ett korrekt sätt.

Det är behandlarens/vårdgivarens ansvar att bedöma om ett digitalt vårdmöte är lämpligt. Det finns vissa vårdmöten som är mindre lämpliga att hålla digitalt:

- Vårdmöten som innehåller samtal om våldsutsatthet.
  - Bedömningar av barn med akuta symptom.
  - Där barnet riskerar att inte blir delaktigt eller komma till tals.
-
- Ta i beaktande att vid förstagångsbesök kan ett fysiskt besök vara mer lämpligt, då o förutsedda faktorer kan framkomma som bör hanteras på plats. Ett fysiskt förstagångsbesök kan även främja kontaktskapandet med barn/vårdnadshavare.

Genomförande

Handläggning för genomförande

Lokala riktlinjer bör finnas för vilka lokaler som får användas för digitala vårdmöten, tex om behandlare/vårdgivare får delta från sina egna hem, samt hur barnet och vårdnadshavare ska informeras om integritet och datasäkerhet ifall det inte är vårdens lokaler som används.

Förberedelser inför det digitala mötet

Förberedelse för behandlaren/vårdgivaren

- Behövs det tolk, ta reda på hur du hanterar tolksituationen digitalt.
- Ha arbetskläder och namnskytt.
- För ett optimalt möte rekommenderas att behandlaren/vårdgivaren har tillgång till ett eget rum där enbart denna aktivitet sker.
- Kontrollera vad som syns i bilden, se till att bakgrunden är lugn och neutral.
- Bild och ljud bör säkerställas innan mötet, att headset och kamera fungerar.
- Kameran placeras i ögonhöjd, sitt en armlängds avstånd från skärmen ^[1] samt se till att ljuset faller in på ett sätt så att inga skuggor faller över behandlarens/vårdgivarens ansikte.
- Om två skärmar används, ska kameran vara på den skärmen där barnet befinner sig annars finns risken att det ser ut som om du tittar bort från barnet.

Under mötets gång

- Säkerställ att deltagarna ser och hör dig bra.
- Vid mötets början säkerställ din egen samt barnets/deltagares identitet.
- Titta in i kameran för att ge ögonkontakt och inte på skärmen när du presenterar dig. Växla därefter mellan att titta in i kameran och skärmen under mötet för att inte upple

vas "stirrig". Var medveten om att en del barn har svårt med blickkontakt även i digitala vårdmöten.

- När barnet ska vara delaktigt i mötet justera så barnet hamnar i fokus exempelvis sätt barnet i mitten av två vårdnadshavare.
- Kom överens med barnet/vårdnadshavare vad ni gör om teknikstrul uppstår, säkerställ att du som behandlare/vårdgivare har ett aktuellt telefonnummer till barnet/vårdnadshavare.
-
- Skapa en bild av rummet hos alla parter, vilka är närvarande eller i närheten utanför bild?
- Sätt agendan för mötet samt tidsram.
- Var medveten om ditt kroppsspråk, att byta kroppsställning många gånger kan upplevas nonchalant.
- Det är svårare att använda och läsa av kroppsspråk i digitala vårdmöten därför är det ännu viktigare att vara tydlig i det verbala språket.

Hur säkerställer vi det privata samtalet för barnet?

Barn bör få möjlighet att prata själva med sin vårdgivare, även vid digitala vårdmöten. Vilken ålder det passar ifrån kan vara olika beroende på mognad.

- Be vårdnadshavarna lämna rummet/mötet alternativt att vårdnadshavarna skickas till det digitala väntrummet om så finns.
- Fråga barnet om det känns som en trygg och säker miljö att fortsätta samtalet i.
- Var uppmärksam på om barnet flackar med blicken och tappar fokus vilket kan vara ett tecken på att barnet inte är ensamt i rummet.
- Tveka aldrig att avsluta samtalet om det inte känns bra, boka då om mötet till ett fysiskt besök.

Avsluta mötet

- Sammanfatta mötet.
- Säkerställ att barnet/vårdnadshavaren har uppfattat det ni pratat om korrekt.
- Utvärdera videomötet, både innehåll och tekniska aspekter, hur vill barnet/vårdnadshavaren träffas nästa gång?

Relaterad information

[Grund för rekommendation Nationellt kliniskt kunskapsstöd för Digitala vårdmöten Barn och ungdomar.pdf](#)

Kompletterande underlag

Referenser

Lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter [Internet]. Stockholm: Socialdepartementet [citerad 4 juli 2023]

Hälso- och sjukvårdslag (2017:30) [Internet]. Stockholm: Socialdepartementet [citerad 4 juli 2023]

Patientlag (2014:821) [Internet]. Stockholm: Socialdepartementet [citerad 4 juli 2023]

Föräldrabalk (1949:381) [Internet]. Stockholm: Justitiedepartementet [citerad 4 juli 2023]

Inera. Åldersgränser i 1177- tjänster Utredningsrapport och barnkonsekvensanalys [Internet]. Utgivningsort okänd: Inera; 2022. [citerad 16 juni 2023]. Hämtad från: [inera.se/utveckling/rapporter-och-resultat/2022/nya-aldersgranser](https://www.inera.se/utveckling/rapporter-och-resultat/2022/nya-aldersgranser)

Södra Älvsborgs Sjukhus. Digitala vårdmöten – generella riktlinjer, SÅS [Internet]. Utgivningsort okänd: Västra Götalands Regionen; 2022. [citerad 16 juni 2023]. Hämtad från: <https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/sofia/sas9642-738863596-73/surrogate/Digitala%20v%C3%A5rdm%C3%B6ten%20e2%80%93%20generella%20riktlinjer%20S%C3%84S.pdf>

Västra Götalands Regionen. Prövning och analys av barnets bästa gällande digitala vårdmöten [Internet]. Utgivningsort okänd: Västra Götalands Regionen; 2020. [citerad 16 juni 2023]. Hämtad från: <https://mellanarkiv-offentlig.vgregion.se/alfresco/s/archive/stream/public/v1/source/available/SOFIA/RS5006-519590699-268/SURROGATE/Pr%C3%B6vning%20och%20analys%20barnets%20b%C3%A4sta%20digitala%20v%C3%A5rdm%C3%B6ten%20VGR.pdf>

Region Skåne. Om videobesök med barnpatient [Internet]. Utgivningsort okänd: Region Skåne; 2020. [citerad 16 juni 2023]. Hämtad från: <https://vardgivare.skane.se/site/assets/1.-vardriktlinjer/lokala-riktlinjer/barnmedicin-sus---fillistning/om-videobesok-med-barnpatient.pdf>

Rädda Barnen. Barnfattigdom i Sverige [Internet]. Utgivningsort okänd: Rädda barnen; 2021 [citerad 16 juni 2023]. Hämtad från: <https://resourcecentre.savethechildren.net/pdf/Barnfattigdom-i-Sverige-211206UPDATED.pdf/>